

TIETOPAKETTI KISSAN OMISTAJALLE

Tämä tietopaketti sisältää tärkeitä asioita, jotka toivomme otettavan huomioon jo ennen kissan tuloa ja kotiintulon jälkeen.

Kissa saapuu Suomeen

Useimmat Rodokselta adoptoidut kissat saapuvat Suomeen joko uusien omistajiensa tai lentokummien avustuksella. Ensimmäinen kohtaaminen kissan kanssa tapahtuu yleensä lentokentällä tai muulla julkisella paikalla. Kissat ovat yleensä stressaantuneita ja väsyneitäkin lentomatkasta ja kaiken tutun taakse jättämisestä, joten ethän odota kissaltasi heti innokasta läsnäoloa.

Jokainen kissa on yksilö, ja ne voivatkin reagoida hyvin eri tavoin matkustamiseen ja sen tuomaan stressiin. Toiset ovat ylivilkkaita, riehakkaita ja ”käyvät kierroksilla”, kun joku toinen saattaa olla peloissaan, hämillään ja kuljetusboxin nurkkaan vetäytyneenä. Joku saattaa jopa sähistä, ehkä jopa näykkiä/purra. Lentoboksia ei missään nimessä saa avata lentokentällä, ettei pelästynyt kissa pääse pakoan. Kissa saattaa helposti hätäntyä uusista äänistä tai hajuista, jolloin ne voivat yrittää karata tai rimpuilla pakoan. Siksi boksi kannattaa avata vasta kotona, vaikka matkaa olisi edessä vielä tovi.

Tutustu tarkasti kissan mukana tuleviin asiakirjoihin ja pidä ne jatkossa hyvässä tallessa koko kissan elämän ajan.

Kissa saapuu kotiin

Kun saavutte kissan kanssa kotiin, on kissan annettava tutustua rauhassa kodin hajuihin, ääniin ja ihmisiin. Jos kotona on jo ennestään eläimiä, kannattaa uuden tulokkaan antaa tutustua heihin rauhassa. Kissaa ei missään nimessä saa pakottaa tekemään mitään vaan kaiken uuden opettelu aloitetaan pikkuhiljaa palkitsevilla harjoituksilla. Jos kotona on lapsia, täytyy lapset ohjeistaa kohtaamaan ja käsittelemään kissaa sen ehdoilla.

Sopeutuminen uuteen ympäristöön, laumaan ja jopa sisätiloihin voi kestää pitkäänkin. On myös tärkeää osoittaa kissalle ”oma paikka”, paikka jossa kissa saa rauhassa levätä ja oleskella.

Kun olet saanut uuden perheenjäsenen kotiisi, kannattaa koti rauhoittaa vierailuilta, jotta kissa tottuu uuteen ympäristöönsä ja oppii tunnistamaan oman laumansa. Ensimmäisinä viikkoina tutustutaan rauhassa omin ihmisiin ja rakennetaan luottamussuhdetta, myös pienin askelin ympäristöön kodin ulkopuolella.

Älä jätä kissaa heti yksin, vaan varaudu olemaan kotona opettaen kissalle yksinoloa pikkuhiljaa. Uudelle perheenjäsenelle jo pelkkä sisällä olo voi aluksi tuntua ahdistavalta. Kissa tuntee yleensä olonsa turvalliseksi rajatussa tilassa, mielellään katolla varustetussa turvapesässä, jonne kissa voi vetäytyä aina tarpeen tullen.

Erityisen tärkeää on varmistaa, ettei kissa missään olosuhteissa pääse karkaamaan. Pitää muistaa, että kissa on todennäköisesti elämässään kohdannut pelottavia ja vaarallisiakin tilanteita, joten kissa voi hätääntyessään pyrkiä ulos avonaisesta ovesta tai ikkunasta. Jos kissa on elänyt kadulla, voi joillekin kissoille sisätiloissa oleminen olla alkuun ahdistavaa. Varmista, että kissa ei saa ulko-ovea tai ikkunoita auki, varsinkaan yksin jäädessään. Lasten ja vieraiden kulkien ovesta, on noudatettava erityistä huomiota, sillä kissa voi olla nopea liivahtamaan avonaisesta ovesta.

Kissan sirunumero kannattaa rekisteröidä heti pikimmiten uuden omistajan nimiin esim. Turvasiru.fi-palvelussa. Katoamistapauksissa tämä helpottaa suuresti omistajan löytämistä.

On hyvä ottaa huomioon, että ihmiselle tutussa ja turvallisessa kodissa voi olla kissalle monta vaaranpaikkaa. Erityisesti turhautuessaan kissat keksivät itselleen tekemistä. Sähköjohdot, myrkylliset aineet ja kukat ja esim. lasten lelut on hyvä sijoittaa kissan ulottumattomiin. Kissa on hyvin todennäköisesti nähnyt nälkää ainakin jossain kohtaa elämässään ja siitä johtuen ruoka voi olla sille pakkomielle. Rodokselta tulevat kissat ovat usein alipainoisia koska ruokaa on säännösteltävä, jotta se saadaan riittämään. Kissan ravinto on myös saattanut koostua hyvinkin ravinnepöyhästä ruuasta. Sen takia suosittelimme ruokkimaan kissaa korkealaatuisella ja ravinnerikkaalla ruualla. Eläinruokakaupoista saa yleensä asiantuntevia neuvoja kissojen ruokintaan liittyen. Kissan painon kehitystä kannattaa seuralla kuten myös kissan syömiskäyttäytymistä. Kissanruokaa ei myöskään kannata jättää esille niin, että kissa pääsee siihen itse käsiksi.

Kissa kannattaa madottaa heti kotiin tultua Axilur-valmisteella. Noudata pakkauksen ohjeistusta ja annostelua, mutta anna kissallesi Axiluria selosteessa mainitun kolmen päivän sijasta **kymmenen päivän kuuri**. Lyhyempi kuuri ei välttämättä tehoa giardia-loiseen, jota esiintyy Rodoksella paljon.

Monet kissat kärsivät ensimmäisten päivien tai viikkojen ajan ripulista, joka johtuu matkustuksen ja arjen muuttumisesta sekä bakteerikannan ja ravinnon muutoksista. Ripulia voi hoitaa apteekista ja eläinkaupoista saatavilla eläinten maitohappobakteerivalmisteilla (esim. Aptus Tehobakt). Rajumpaa ripulia voi lääkitä ulostetta sitovilla lääkkeillä. Ripulia voi myös helpottaa tarjoamalla kissalle helposti sulavaa kevyttä ruokaa, kuten riisiä ja keitettyä kanaa.

Kissalla saattaa esiintyä myös pientä yskää ja nuhaa lentomatkan ja ympäristön muutoksen seurauksena. Jos ripuli tai yskä pitkittyy, kannattaa kissaa käyttää eläinlääkärin vastaanotolla varmuuden vuoksi. Kissalla saattaa myös ulkoloisia häädöstä huolimatta, joten kissan peseminen heti kotiin saavuttaessa on suositeltavaa. Mikäli iho kutiaa myös jatkossa, kannattaa kutinasta konsultoida eläinlääkärinä, apteekin henkilökuntaa tai eläinkaupan myyjää.

Rodokselta adoptoitujen kissojen sisäsiisteys voi joutua koetukselle uudessa ympäristössä. Rutiinien opetteluun kannattaa varata aikaa ja kärsivällisyyttä. Kissaa ei saa torua tai rangaista tarpeiden tekemisestä väärään paikkaan. Palkitse kissa kun se tekee ensimmäisen pissan tai kakan sille osoitettuun hiekkalaatikkoon.

Kissojen luonne

Harvan kissan menneisyys ennen kotiintuloa tai kotihoitoon sijoittamista on tiedossamme. Arkuus ja erilaiset pelkotilat ovat yleisiä, varsinkin jos kissa on viettänyt siihen astisen elämänsä ilman säännöllistä ihmiskontaktia. Mahdollisista, jo tiedossa olevista haasteista kissan luonteenpiirteessä kerrotaan heti adoptioon ryhdyttäessä. Pyydämme huomioimaan, että kissan luonne ja olemus voi muuttua Suomeen muuton jälkeen. Yleensä muutos ilmenee kuitenkin positiivisesti iloisuuden, itseluottamuksen ja energisyyden lisääntymisenä.

Kissojen terveys

Kissojen piileviä sairauksia tai vikoja emme pysty tietämään etukäteen, emmekä näin ollen voi niistä vastata. Onkin tärkeää tutkituttaa kissa tarkemmin eläinlääkärillä Suomessa, jos sen terveys askarruttaa tai kissan käytös muuttuu. On siis aina mahdollista, että kissalla on jokin hoitoa vaativa sairaus. Tämä, sekä mahdollisen sairauden aiheuttamat kulut, on otettava huomioon jo kissan adoptoimista harkittaessa. Kannattaa siis tutustua huolellisesti kissojen tarttuviin tauteihin esim. Eviran sivuilla ja lukea kohta *Adoptiokissan terveys*.

Kissan terveydentila on tarkistettu lähtömaassa. Kun kissa luovutetaan sinulle, saat mukaasi kissan passin, mistä näet muun muassa rokotukset ja niiden voimassaolon. Mikäli kissalla on tiedossa vammoja tai sairauksia, on yhdistys kertonut niistä uudelle omistajalle etukäteen. Tällaisessa tapauksessa yhdistys on ohjeistanut uusille omistajille kissan hoitoon tai jatkotoimenpiteisiin liittyviä asioita. Varsinkin pentujen kohdalla kannattaa kissalle opettaa, että suuhun saa katsoa ja sitä tutkia. Pentukissan hampaat vaihtuvat 4-6 kuukauden iässä.

Lisäksi suosittelemme kissalle vakuutuksen ottamista. Niistä kannattaa kysellä eri vakuutusyhtiöistä.

Ongelmatilanteista

Ongelmien ilmetessä voit aina kääntyä meidän puoleemme. Mikäli kaipaavat apua tai tukea kissan käytösongelmaan, kannattaa koulutusapua hakea mahdollisimman pian ongelman ilmeennyttyä, jotta koulutuksella on helpompi puuttua kissan käytökseen. Kun etsit sopivaa kissakoulua tai kouluttajaa, suosittelemme [Suomen eläinten kouluttajat ry:n jäsenkouluttajia](#).

ADOPTIOKISSOJEN TERVEYS

Kissoilla tarttuvia tauteja aiheuttavat virukset ja bakteerit, joita ovat kissan leukemia virus (FeLV), kissojen immuunikatovirus (FIV), hengitystieinfektioita aiheuttavat herpesvirus (FHC), kalikivirus (FCV) sekä *Chlamydia psittaci* -bakteeri, kissaruttovirus (FPV) ja tarttuvan vatsakalvontulehduksen aiheuttava virus (FIPV); sienistä silsat (*Microsporium ja Trichophyton*); sisäloisista suolinkainen ja heisimadot; ulkoloisista korvapunkki (*Otodectes*) ja alkueläimistä giardia.

Rabies

Rabies on maailmanlaajuisesti esiintyvä tappava tauti, joka kuuluu Suomessa lakisääteisesti vastustettavien eläintautien ryhmään. Virus vaikuttaa voimakkaasti keskushermostoon ja oireet puhkeavat yleensä 2-7 viikossa. Rabieksen muodot jaetaan hiljaiseen ja raivoisaan. Raivoisa muoto on helpompi tunnistaa sillä kissa alkaa käyttäytyä aggressiivisesti. Kissa voi hyökkäillä raivokkaasti purren joko toisia eläimiä tai ihmisiä kohti. Hiljaisessa muodossa kissa on syrjään vetäytyneen oloinen. Kummassakin tapauksessa ulkoisia oireita ovat silmien ja alaleuan roikkuminen ja nielemisvaikeudet. Viruksen edetessä eläin lopulta halvaantuu ja kuolee. Rabies voi tarttua kissasta ihmiseen pureman tai riittävän lima- tai sidekalvokontaktin välityksellä.

Maahantulomääräysten mukaan Kreikasta voi tuoda kissan, jonka rabiesrokote on ollut voimassa vähintään 21 päivää ennen maahantuloa. Kaikki yhdistyksemme kautta maahan tuotavat kissat on rokotettu rabiasta vastaan. Rodoksella ei ole raportoitu esiintyvän rabiasta.

Kissan immuunikato (FIV)

Immuunikadon aiheuttaa kissan immuunikatovirus (FIV). FIV -tartunta siirtyy tavallisimmin sylki-veri-kontaktina, esimerkiksi kissojen tapellessa tai veren välityksellä verensiirroissa. FIV ei helposti välity ruoka-astioiden, hiekkalaatikoiden tai muiden välineiden kautta. FIV ei myöskään tartu ihmiseen. FIV -infektio on yleisin ulkona vapaana kulkevilla, leikkaamattomilla uroskissoilla.

FIV -tartunnan oireet vaihtelevat taudin vaiheen mukaan. Vaiheita erotetaan kolme: akuutti vaihe, oireeton kantajavaihe ja krooninen tautivaihe. Akuutin vaiheen oireet ovat yleensä lieviä ja ilmaantuvat 1-2 kk:n kuluttua tartunnasta: mm. sahaava kuume ja imusolmukkeiden suureneminen. Oireet kestävät muutamista viikoista kuukausiin ja häviävät itsekseen. Alkaa oireeton kantaja -vaihe, joka voi kestää jopa vuosia. Osa kissoista siirtyy kolmanteen, krooniseen vaiheeseen, jossa elimistön puolustuskyky vähenee ja kissa sairastuu erilaisiin tulehduksiin. Näitä ovat suun ja ylempien hengitysteiden tulehdukset, krooninen ripuli ja laihtuminen, krooniset ihotulehdukset ja silmän sidekalvon tulehdukset. Krooninen tautivaihe kestää kuudesta kuukaudesta kolmeen vuoteen ja päättyy kuolemaan. Hoitoa ei ole.

Immuunikadon ennaltaehkäisyssä tärkeintä on kissatappeluiden ehkäisy pitämällä kissat sisällä tai valvotuissa olosuhteissa ulkona, kissojen testaus ja positiivisten kissojen eristys.

Verinäytteestä määritetään vasta-aineet, jotka ilmaantuvat 2-4 viikon kuluttua tartunnasta. Vasta-aineet näkyvät testissä kissan kuolemaan asti. Rokotetta ei ole. FIV on yleinen Rodoksella.

Kissaleukoosi (FeLV)

Kissaleukoosin aiheuttaa kissan leukemiavirus (FeLV). Virus tarttuu kissasta toiseen lähinnä syljen välityksellä, mutta myös muut eritteet (virtsa, uloste, kynnelneeste) sisältävät virusta. Virus leviää myös maidon välityksellä emolta pennuille sekä istukan välityksellä syntymättömiin pentuihin. Todennäköisin tartunta edellyttää melko läheistä ja pitkää kontaktia: tartunta voi välittyä esim. kissojen nuolesta toisiaan tai käyttäessä yhteisiä hiekkalaatikoita. Leukoosivirus ei ole erityisen kestävä ympäristössä, sillä ihanteellisissakin olosuhteissa se säilyy tartuttamiskykyisenä vain joitakin tunteja. Mikä tahansa fyysisen lähikontaktin estävä keino katkaisee leukoosin leviämisen.

Tartunnan saaneista kissoista osa jää pysyviksi kantajiksi. Suurin osa kissoista pystyy kuitenkin parantumaan tartunnasta, mutta ennen paranemistaan ne erittävät virusta. Pienellä osalla kissoista virus piiloutuu luuytimeen (ajoittainen kantaja). Normaalioloissa tällainen kissa ei eritä virusta, mutta puolustuskyvyn heiketessä virusta saattaa erittyä (esim. näyttelystressi tai kortisonihoito).

Leukoosi aiheuttaa toisaalta kasvaimia (imusolmukkeet, perna, maksa, munuaiset, kateenkorva), toisaalta altistuksen toissijaisille tulehduksille (krooniset suu- ja hengitystietulehdukset, krooniset yleisinfektiot). Muita oireita voivat olla anemia, kuume, ripuli yms. yleisoireet. Lisääntymisongelmat sekä ongelmat tiineyden aikana voivat myös johtua leukoosista. Leukoosin ennuste on huono; pysyvät kantajat kuolevat yleensä 3-5 vuoden kuluttua tartunnasta. Hoitoa ei ole.

Leukoosin ennaltaehkäisyssä tärkeintä on kissojen testaus ja positiivisten kissojen eristys. Verinäytteestä määritetään virus. Positiivinen testitulokset tarkoittaa, että kissalta löytyy virusta verestään. Testi on syytä uusua n. 12 viikon kuluttua. Mikäli testi on tällöinkin positiivinen, on kissa pysyvä kantaja. Mikäli testitulokset on negatiivinen, kissa on todennäköisesti parantunut. Kuitenkin pienellä osalla virus on siirtynyt luuytimeen.

Leukoosirokote estää taudin puhkeamisen rokotetussa kissassa, mutta rokotettukin kissa voi erittää virusta lyhyenä ajanjaksona ennen taudin torjumista. Kissa on testattava ennen ensimmäistä rokotuskertaa. Leukoosirokote ei kuulu kissan perusrokotukseen, eikä sen käyttö Suomessa ole tarpeen kuin erityistapauksissa. Rodoksella esiintyy harvakseltaan leukoosivirusta.

Kissarutto

Kissaruton aiheuttaa kissan parvovirus (FPV). Virusta eritetään kaikkiin eritteisiin (virtsa, uloste, sylki, oksennukset) ja se tarttuu joko suoraan kissasta toiseen tai likaisten astioiden, hiekkastaioiden, häkkien, ihmisten, maaperän jne. välityksellä. Virus siirtyy myös istukan välityksellä syntymättömiin pentuihin. Kissarutto tarttuu helposti, virus säilyy tartuntakykyisenä

huoneenlämmössä jopa vuoden. Virus kestää erittäin hyvin erilaisia desinfiatioaineita, mm. alkoholeja, eetteriä ja kloroformia. Kissa erittää virusta noin vuorokauden kuluttua tartunnasta (oireita ei vielä ole), ja erityisesti jatkuu parisen viikkoa.

Itämisäika on 4-6 vuorokautta. Oireina ovat kuume, alakuloisuus ja täydellinen syömättömyys. Oksentelu on yleistä, ja voimakas ripuli kehittyy parin päivän sisällä. Sairauden loppuvaiheessa eläin on alilämpöinen. Eläin kuolee yleensä viiden päivän kuluessa oireiden alkamisesta. Kuolleisuus on 25-90 %. Täydellinen parantuminen kestää useita viikkoja. Kissarutto voi olla myös oireeton, tai sairaus voi kehittyä niin nopeasti, ettei oireita ehdi tulla, vaan kissa löydetään kuolleena. Kissaruttovirus aiheuttaa myös abortteja. Kissanpennut, jotka ovat saaneet tartunnan sikiöaikana, voivat syntyä kuolleina tai kuolla muutaman päivän sisällä syntymästä. Oireina kissanpennuilla on horjuvaa kävelyä ja tasapainohäiriöitä niiden alkaessa liikkua enemmän. Pennut voivat kasvaa ja kehittyä muuten normaalisti, mutta liikkuminen ei parane koko kissan elinaikana. Varsinaista hoitoa kissaruttoon ei ole, tukihoido (antibiootit, nestehoito, vitamiinit, pakkosyöttö) voi pelastaa kissan hengen. Kissaruttorokote kuuluu kissan perusrrokotuksiin.

Tarttuva vatsakalvontulehdus (FIP)

Taudin aiheuttaa FIP -virus, joka on mutatoitunut FEC (*feline enteric coronavirus*) -viruksesta. FECV aiheuttaa maha-suolitulehduksen (lievän ripulin tai oireettoman infektion), josta kissa paranee joko muutamien kuukausien sisällä tai ei ollenkaan jääden pysyväksi kantajaksi. Pysyvä kantaja jatkaa muiden kissojen tartuttamista FEC -viruksella. Eri syistä FECV saattaa mutatoitua kissan suolen epiteelisoluissa FIP -virukseksi ja siirtyä veren syöjäsoluihin aiheuttaen vakavat oireet ja kuolemaan johtavan taudin. Infektoitunut kissa erittää virusta kaikissa eritteissään (ulosteet, sylki), ja suureksi osaksi erityisesti tapahtuu ennen taudin kliinisten oireiden ilmenemistä. Riippuu monesta tekijästä pystyykö kissa vastustamaan FIPV :a. Tärkeimpiä ovat kyseisen viruskannan virulenssi, eli sen äkäisyys taudinaiheuttajana, sekä kissan oma vastustuskyky. Infektoitunut kissa muodostaa vasta-aineita tätä kyseistä viruskantaa vastaan, mutta vasta-aineet eivät riitä suojelemaan kissaa taudilta, vaan ovat osa itse taudinkehitystä johtaen lopulta verisuonten seinämien vaurioitumiseen. Virus myös leviää puolustusjärjestelmän soluissa ympäri elimistöä. Taudinkuvaan vaikuttaa lisäksi se, mihin elimiin virusta päätyy. Kissat, joiden soluvälitteinen puolustus on nopeaa ja tehokasta, selviävät tartunnasta ilman tautia. Ne voivat oireettomina erittää virusta satunnaisesti.

FIP :a on kahta muotoa: kostea ja kuiva. Kissoilla, jotka kehittävät kostean FIP :n, pääoire on nesteen kertyminen vatsa- ja/tai rintaonteloon. Nämä ovat runsaasti vasta-ainetta kehittäviä kissoja, joiden solupuolustus on heikko. Taudin kuivassa muodossa vallitsevat erilaiset silmä- ja keskushermosto-oireet. Myös näiden kahden perusmuodon välimuotoja esiintyy. Kummassakin tautimuodossa esiintyy aluksi aaltoilevaa kuumetta, ruokahaluttomuutta, laihtumista ja väsymystä, elinkohtaiset oireet saattavat tulla esiin vasta viikkojen kuluttua. FIP:n diagnoosi voidaan lopullisesti tehdä vasta kuoleman jälkeisten elinmuutosten ja histologisten näytteiden avulla mutta kissan eläessä sen tyypillisten oireiden, verikoetulosten ja vatsaontelonestenäytteen analysoinnin perusteella voidaan diagnoosia pitää melko varmana. Sen sijaan koronaviruspositiivisuus (vasta-aineiden tutkiminen) ei tarkoita kissan sairastavan

FIP:a eikä koronavirusnegatiivisuus sulje pois FIP :n mahdollisuutta. Perussyötä parantavaa hoitoa ei ole, ja kuolleisuus on korkea.

Babesia

Babesioosi on punkkivälitteinen, alkueläinten aiheuttama veritauti, jota levittävät ruskea koirapunkki ja suopunkki. Tautia tavataan Keski- ja Etelä-Euroopassa. Babesia alkueläimet hakeutuvat kissan ja koiran punasoluihin. Kissoilla kliiniset tartunnat ovat harvinaisia. Babesioosin itämisaika on 1-3 viikkoa. Babesia tuhoaa punasoluja ja babesioosin ensioireina ovat usein voimattomuus, kuume sekä tumma virtsa.

Bartonella

Bartonella on maailmanlaajuisesti esiintyvä bakteeri, joka aiheuttaa ihmisillä kissan raapimatautia. Kissa saa tartunnan kirppujen ja mahdollisesti punkkien välityksellä ja on useimmiten oireeton. Koirilla Bartonella voi aiheuttaa sydänlihastulehdusta ja maksatulehdusta. Ihminen saa tartunnan Bartonellaa kantavan kissan raapaisusta tai puremasta. Terveelle ihmiselle Bartonella aiheuttaa kuumetta, märkärakkuloita haava-alueella sekä imusolmukkeiden turvotusta. Antibioottilääkitys tehoaa usein huonosti bartonellatartuntaan. Bartonellatartuntaa voidaan ennaltaehkäistä huolehtimalla kirppuhäädöstä.

Leptospira

Leptospira on spiraalin muotoinen bakteeri, jota esiintyy kaikkialla maailmassa. Leptospiran aiheuttamia tartuntoja esiintyy enemmän lämpimillä ja kosteilla alueilla. Leptospira tarttuu useisiin eläinlajeihin ja myös ihmiseen. Leptospira erittyy virtsaan ja leviää usein saastuneen veden välityksellä. Tartunta saadaan limakalvojen tai vaurioituneen ihon kautta. Leptospiroosin oireet ovat hyvin vaihtelevat, muun muassa kuume, munuais- ja maksatulehdukset, keltaisuus ja verivirtsaisuus. Vakavuudeltaan leptospiroosi voi vaihdella oireettomasta taudista kuolemaan johtavaan yleisinfektioon.

Leishmania

Leishmania protozoa-loisen välittämä trooppinen tartuntatauti on Leishmanioosi, jota tavataan Euroopassa yleisesti koirilla Välimeren ympärillä Espanjassa, Portugalissa, Ranskassa, Italiassa, Kreikassa ja Maltalla. Yksittäisiä tapauksia on todettu Tanskassa, Ruotsissa, Suomessa, Hollannissa ja Englannissa ilman, että tartuntaa levittävää hietasääskeä olisi todettu. Myös kissat voivat kantaa leishmanialoista ja sairastua leishmanioosiin.

Leishmania loinen tarvitsee kaksi isäntää, selkärankaisen ja hyönteisen, täydentääkseen elinkiertonsa. Molemmissa isännissä tapahtuu loisen morfologista kypsymistä. Leishmania tarttuu kissaan tavallisesti hietasääsken puremasta, joka toimii taudin kantajana. Toinen tartuntamuoto on ihohaavojen kautta. Kaikki Leishmania loisen infektoimat kissat eivät kehitä sairautta. Tärkeä rooli tartunnan kehittymisessä sairaudeksi on kissan omalla

immuunipuolustuksella. Kissoilla, joilla on heikko immunologinen puolustus ja voimakas vasta-ainetuotanto, kehittyy kliininen sairaus.

Tartunta ihmiseen tapahtuu infektoituneen hietasääsken välityksellä. Välimeren alueen maissa kissa on tärkeä reservoaari ja tartunnan lähde ihmisille. Lisäksi verensiirrot ja infektoituneet neulat voivat levittää tartuntaa.

Leishmanioosi on krooninen sairaus, jonka oirekuva vaihtelee. Tartunnan saamisesta oireiden alkamiseen kestää joistakin viikoista yli 4-6 vuoteen. Yleisoireet kehittyvät hitaasti ja ovat eteneviä: väsymys rasituksessa, painon lasku, karvapeitteen huononeminen. 90 %:lla oireilevista koirista ja kissoista on iho-oireita: kuiva hilseilevä iho, kutisematon karvanlähtö (usein silmien ympäriltä), kraaterimaisia haavautumia iholla, ylipitkät kynnet, kovettuneet anturat ja kirsu. Toiseksi yleisin oire iho-oireiden jälkeen ovat huomattavasti suurentuneet imusolmukkeet, muita oireita voivat olla kuumeilu, sidekalvontulehdus, suurentunut perna, nenäverenvuodot, kynsimuutokset, silmän värikalvontulehdus, moniniveltulehdukset, munuaisoireet (glomerulonefriitti) ja suun haavaumat. Tavallisin kuolinsyy on munuaisten vajaatoiminta.

Yli 50 % oireettomista koirista ja kissoista on infektoituneita, ja oireileville eläimelle diagnoosin saaminen on haastavaa: oireet muistuttavat monia muita sairauksia, samanaikaisinfektiot ovat tavallisia ja epätyypilliset oireet johtavat helposti harhaan. Tavallisia löydöksiä verinäytteissä ovat kohonneet proteiini – ja globuliiniarvot ja alentunut albumiini, munuaisarvojen nousu, sekä lievästi kohonneet maksa-arvot. Lisäksi tyypillisiä löydöksiä ovat anemia ja verihiutalekato, sekä proteiinin erittyminen virtsaan. Varma diagnoosi saadaan osoittamalla parasiitit ohutneula- tai kudoksenäytteestä, joka on otettu ihosta (jos iho-oireita), imusolmukkeesta, luuytimeistä tai pernasta. Verinäytteen vasta-ainetestejä on käytössä useita. Ongelma vasta-aineiden osalta on se, että väärä negatiivisia tuloksia tulee liikaa, samoin kuin se, ettei positiivinen tulos tarkoita että kissalla on tai tulee koskaan olemaankaan kliinisiä oireita. Oireettomia taudin kantajia esiintyy, samoin koiria, joiden immuunipuolustus on aikaisemmin ollut kontaktissa loisen kanssa ja onnistunut hävittämään sen elimistöstä. Kuitenkin kissoilla, joilla on kliinisiä oireita, on useimmiten vasta-ainetasot koholla. Diagnoosi on aina varmistettava kudoksenäytteellä, PCR:llä tai viljelyllä.

Sataprosenttisesti tehoavaa hoitoa kliinisesti sairaalle kissalle ei ole olemassa. Hoidolla pyritään oireiden paranemiseen, mutta loisesta ei pääse eroon. Hoitoa jatketaan useita kuukausia, elinikäinen hoito on usein tarpeen.

Ehrlichioosi

Ruskea koirapuutiainen voi tartuttaa kissaan ehrlichioosia, joka on *Ehrlichia canis* -bakteerin aiheuttama tauti. Ehrlichioosia levittävät myös *Ehrlichia chaffeensis* -ja *Ehrlichia ewingii* -bakteerit, jotka voivat levittää tautia myös ihmiseen. Tartunta vaatii kuitenkin aina infektoituneen ruskean puutiaisen pureman.

Ruskeaa kissapuutiaista tavataan ympäri maailmaa, mutta se ei levitä kaikkialla ehrlichioosia. Taudin esiintymisalueet ovat aivan eteläisin Eurooppa, Yhdysvallat, Etelä-Amerikka, Aasia ja Afrikka. Riskimaihien matkavien on tärkeää ennaltaehkäistä infektiota esimerkiksi koirille ja kissoille suunnatuilla puutiaishäädöillä suojatakseen itsensä ja kissansa. Ehrlichioosia voi esiintyä myös kissoilla.

Kuume, laihtuminen, väsymys ja syömättömyys ovat kissalla yleisiä tartunnan oireita. Ehrlichioosi aiheuttaa kissalla myös anemiaa, masentuneisuutta, kuumetta ja ruokahalun puutetta. Ensioireet akuutissa eli äkillisessä vaiheessa tulevat yleensä n. 1-3 viikon kuluessa punkin puremasta. Tauti voidaan kuitenkin todeta jo viikon kuluttua tartunnan saamisesta vasta-ainemäärityksellä verestä tai testillä, jolla voidaan todeta osia itse bakteerista. Diagnoosissa huomioidaan myös oireet.

Pelkkien vasta-ainetasojen kohoaminen ei välttämättä aiheuta hoidon tarvetta jos kaikki muut arvot ovat kunnossa ja eläin on oireeton. Akuutti vaihe kestää yleensä 2-4 viikkoa. Useimmat kissat paranevat itseksensä akuutissa vaiheessa. Akuutin vaiheen jälkeen on subkliininen eli vähäoireinen vaihe, jossa havaittavissa olevat oireet saattavat hävitä kokonaan. Tässä kuukausia tai jopa vuosia kestävässä vaiheessa Ehrlichia -bakteeri elää kissan pernassa. Lopulta kissa joko eliminoi bakteerin elimistönsä tai ehrlichioosi siirtyy krooniseen eli pysyvään vaiheeseen.

Krooninen vaihe voi olla lievä tai vakava. Tässä vaiheessa tauti ei enää poistu eläimestä itsestään ja uusii esimerkiksi stressin johdosta. Yleisimpiä oireita ovat painon menetys, anemia, neurologiset oireet, verenvuoto ja kuume. Verikokeissa voidaan havaita, että eri verisolujen määrät ovat vähentyneet, kun taas lymfosyyttien eli imusolmukkeiden määrä on epänormaalin suuri. Tämän johdosta ehrlichioosi saatetaan sekoittaa leukemiaan. Krooninen ehrlichioosi voi myös kehittää muita sairauksia kuten nivel tulehduksen eli reaktiivisen artriitin ja munuaissairauden nimeltään glomerulonefriitti.

Tautia voidaan hoitaa antibiootilla. Hoito kestää yleensä kuukauden, vaikka oireet helpottaisivat jo muutaman päivän kuluttua hoidon aloittamisesta. Osalle koirista voi olla tarpeen tehdä verensiirto, joka tarjoaa hyytymistekijöitä. Kissa voidaan myös laittaa tiputukseen. Kroonisen vaiheen hoidon ennuste on heikompi. Lääkityksen jälkeen alkavat kontrollikäynnit eläinlääkärillä. Kahden viikon kuluttua hoidosta otetaan PCR-testi (polymerase chain reaction test), jonka avulla voidaan osoittaa verinäytteestä mahdollisesti Ehrlichia-bakteerien DNA. Jos tulos on positiivinen hoitoa jatketaan seuraavan kontrollin ollessa jälleen kahden viikon kuluttua hoidosta. Jos tulos on edelleen positiivinen vaihdetaan lääkitystä. Jos PCR on negatiivinen on kontrolli hyvä usua vielä kahden kuukauden jälkeen. Myös perusveriarvot ja virtsanäyte on hyvä ottaa 1-3 kuukauden kuluttua hoidosta.

Ylempien hengitysteiden tulehdukset

Ylempien hengitysteiden infektioita aiheuttavat mm. herpesvirus (FHV) eli rinotrakeiittivirus, kalikivirus (FCV)- yhteensä yli 80 % tapauksista – ja *Chlamydia psittaci* -bakteeri. Tartunta siirtyy lähinnä kissasta toiseen, mutta myös epäsuoran kontaktin (mm. ihmisen) kautta. *Chlamydia psittaci* -bakteeri säilyy kissan elimistön ulkopuolella enintään 12 tuntia ja herpesvirus enintään 24 tuntia. Kalikivirus säilyy 8-10 päivää. Hengitystieinfektiot leviävät herkästi.

Tartuntojen itämisajat vaihtelevat puolesta viikosta pariin viikkoon. Tavallisimpia varhaisoireita ovat alakuloisuus, ruokahaluttomuus, kuume ja niiskutus, myöhemmin mukaan tulevat sierain- ja silmävuoto, silmän sidekalvon tulehdus ja joskus hengitysvaikeudet ja yskä. Herpes aiheuttaa yleensä vakavammat oireet, kaliki lievemät. Lisäksi kalikitartunnassa ovat kielen ja kitalaen haavaumat sekä niveltulehdukset usein mukana, muuten oireettomilla kantajilla on usein haavainen ientulehdus. Klamydiassa keskeisin piirre on märkivä silmän sidekalvon tulehdus ja silmämunan pullistuminen. Herpes ja klamydia altistavat abortteihin.

Herpesvirustartunnan saaneet jatkavat viruksen eritystä koko loppuelämänsä ajoittain esim. stressin seurauksena. Tällöin kissalla on lieviä oireita. Kalikivirustartunnan saaneista kissoista osa paranee noin kuukauden kuluessa, osa jatkaa viruksen eritystä puolikin vuotta ja jotkut jopa vuosien ajan. Virustartuntoihin ei ole varsinaista lääkehoitoa, tukihoitona pyritään lievittämään oireita. *Chlamydia psittaci*- bakteeritartunnan saaneet kissat erittävät bakteeria aluksi puolentoista vuoden ajan jatkuvasti ilman lääkehoitoa. Tämän jälkeen bakteeria erittyy ajoittain stressin seurauksena, yleensä oireitta. Lääkehoitona *Chlamydia psittaci* -tartunnassa käytetään tetra- tai doksisykliiniantibioottia sekä suun kautta että paikallisesti silmiin neljän viikon ajan. Perheen kaikki kissat on hoidettava samanaikaisesti. Paras hoitotulos taataan uusimalla lääkehoito puolen vuoden kuluttua. Oikein hoidettu kissa paranee täydellisesti.

Herpes- ja kalikirokotteet kuuluvat kissan perusrokotuksiin ja myös klamydiaa vastaan voidaan rokottaa.

Ihosieni-infektiot

Yleisin kissoilla tavattava sieni on *Microsporum canis* (98 % infektioista). Muita, kissoilla harvinaisempia, patologisia sienilajeja ovat *Microsporum gypseum* ja *sTrichophyton mentagrophyte*. Kissojen ihosieni-infektio eli dermatofytoosi voi tarttua kissasta ihmiseen. Ihmisten tartunnat ovatkin yleensä peräisin kissasta.

Yleisimmin *Microsporum*-tartunta löydetään pitkäkarvaisilta kissoilta, mutta oireettomissa taudinkantajissa on sekä lyhyt- että pitkäkarvaisia kissoja.

Kissa saa tartunnan suoran kontaktin välityksellä toisesta kissasta, tai sienen saastuttamasta ympäristöstä (myös saastuneet harjat ja kammot). Terve iho erittää sienen kasvua estävää talia, ja sieni-infektio alkaakin usein vaurioituneelta iholta. Riskitilanteita sieni-infektion saamiselle ovat kissanäyttelyt, -hoitolat ja eläinsairaalat. Sienten itiöt voivat säilyä tartuntakykyisinä huoneenlämmössä yli vuoden ajan.

Iho-oireita esiintyy yleisemmin kissanpennuilla. Nuoruus, stressi ja immuunijärjestelmää heikentävät sairaudet edesauttavat sairauden puhkeamista. Oireina voidaan havaita eriasteista kutinaa, mutta usein sairastuneet ihoalueet eivät kutise lainkaan. Turkissa voidaan havaita läiskittäistä karvattomuutta, katkenneita karvoja, hilseilyä, punoitusta, pyöreitä ja reunoilta punoittavia ihovaurioalueita ja leuan aknea. Ihomuutokset ovat usein pään alueella.

Kissa voi olla täysin oireeton, mutta siitä huolimatta kantaa sienitartuntaa jopa useiden kuukausien ajan. Luotettavin tapa varmistaa diagnoosi ja tunnistaa sienilaji on sieniviljely. Viljelyä varten kerätään karvaa eri puolelta kissaa esimerkiksi puhtaalla hammasharjalla. Diagnoosissa voidaan käyttää apuna myös ns. Woodin lamppua sekä kudoksenäytteitä.

Sieni-infektion hoito on hankalaa ja aikaa vievää. Hoidon tulee kohdistua potilaaseen, talouden muihin eläimiin sekä kissan kotiympäristöön. Kissaa hoidetaan eläinlääkärin määräämällä paikallishoidolla ja suun kautta annettavalla lääkkeellä. Sairas eläin tulisi eristää muista ja eläimen turkki olisi hyvä ajella lyhyeksi. Ympäristön puhdistaminen on erittäin tärkeä osa hoitoa.

Alkueläininfektiot

Isospora spp. aiheuttaa kokkidioosiksi kutsutun tartunnan tavallisimmin monen kissan talouksissa. Aikuinen kissa harvoin sairastuu, mutta pennuilla tartunta voi oireilla lievästä vakavaan vaihtelevin ripulioirein. Tartunnan kissa saa ympäristöstään syömällä tautia aiheuttavaa muotoa *Isosporasta*. Diagnoosi tapahtuu tutkimalla ulostenäytteitä, joita voidaan tarvita useampiakin samasta eläimestä.

Cryptosporidium parvum on myös yksi kokkidioosien aiheuttajista. Se ilmenee ripulioirein ja kissa voi sairastua aikuisiälläkin. *C. parvum* voi tarttua myös ihmiseen.

Giardia sp. voi olla kissalla oireeton tai aiheuttaa voimakasta vetistä ripulia. Eläin voi myös laihtua. Diagnoosin saaminen voi olla hankalaa ja voi tarvita useamman ulostenäytteen lyhyen ajan sisällä. *Giardia* on maailmalla yleinen ja se tarttuu myös ihmiseen. Aikuisilla kissoilla se on usein oireeton, mutta pennuilla ja nuorilla se voi aiheuttaa vakavankin taudin. *Giardia* voi olla syynä kissalan lisääntyneeseen pentuekuolleisuuteen.

Toxoplasma gondii on alkueläin, jonka kissa voi saada syömällä toksoplasman infektoimaa lihaa. Kissan suolistossa alkueläimet lisääntyvät ja kissa erittää jonkin aikaa ulosteessaan edelleen ihmiselle tautia aiheuttavaa toksoplasman muotoa. Kissa, jolla vastustuskyky on heikentynyt, saattaa saada toksoplasman aiheuttaman kliinisen taudin, jonka oireita ovat. mm. kuume, hengitysvaikeudet, keltaisuus ja vatsanseudun kipu.

Tritrichomonas sp. on alkueläin, joka voi aiheuttaa etenkin pennuilla ja nuorilla kissoilla paksusuoliripulia. Ripuli voi olla veristä ja/tai limaista. Tautia esiintyy etenkin monikissatalouksissa. Diagnoosin tekeminen on hankalaa ja se pitäisi tehdä mahdollisimman tuoreesta ulostenäytteestä.

Sisäloiset

Tavallisimmat kissan sisäloiset ovat suolinkainen ja heisimadot.

Suolinkainen (*Toxocara cati*) on vaalean kellertävä 3-15 cm pitkä sukkulamato, joka elää ohutsuolessa. Suolinkaista kantavan kissan ulosteessa erittyy miljoonia munia päivässä. Kestää viikkoja ennen kuin munat kehittyvät maassa tartuntakykyisiksi (huoneenlämmössä n. kuukausi). Munat ovat niin pieniä, että niitä ei voi nähdä paljain silmin. Kissa voi saada tartunnan ympäristöstä suoraan tai väli-isännän, esim. jyräjän, syömisestä. Kissanpentu voi saada tartunnan emoltaan maidon välityksellä. Pikkupennulle suolinkaistartunta saattaa olla hengenvaarallinen ja oireita ovat yleinen huonokuntoisuus, pömpöövatsaisuus, ripuli, ummetus, oksentelu, yskä ja laihtuminen. Täysikasvuisilla kissoilla tartunta on useimmiten oireeton, mutta se saattaa aiheuttaa laihtumista, oksentelua, ripulia, huonoa karvapeitettä ja karvanlähtöä. Suolinkainen voi tarttua myös ihmiseen.

Taenia taeniaformis eli **kissanheisimato** kuuluu kapeisiin heisimatoihin. Kissa saa tartunnan syömällä infektoituneen väli-isännän, kuten jyräjän. Aikuiset heisimadot elävät kissan ohutsuolessa, ovat litteitä ja voivat olla jopa 60 cm pitkiä. Kissan omistaja näkee madosta vain ulosteen mukana tulevia jaokkeita, jotka ovat täynnä munia. Kissan voi tarttua myös **koiran heisimato** (*Dipylidium caninum*), kirpun toimiessa väli-isäntänä. Heisimadot eivät yleensä aiheuta oireita, koska niitä on vain yksittäisiä suolistossa.

Leveisiin heisimatoihin kuuluvan **lapamadon** (*Diphyllobothrium latum*) kissa voi saada kypsentämättömästä järvikalasta. Lapamato voi olla useita metrejä pitkä ja koostuu 1-1,5 cm leveistä jaokkeista. Lapamadon loppupäästä irtoavista jaokkeista puristuu kissan ulosteen sekaan munia, joiden jatkokehitykselle on tarpeen päästä vesistöihin. Suoraan ulosteessa se ei vielä ole infektiivinen. Tartunnan saaneella kissalla on usein lieviä ripulioireita.

Pohjoismaissa vielä harvinainen ***Echinococcus multilocularis* -heisimato** on hyvinkin yleinen muualla Euroopassa. Se voi tarttua myös ihmiseen ja aiheuttaa erittäin vakavia oireita. Tästä syystä erityisesti ulkomailla oleskelleiden ja/tai Suomeen tulevien tuontikissojen lääkitseminen heisimatoja vastaan ennen maahantuontia on erittäin tärkeää. Ajantasaiset säädökset Suomeen tulevien kissojen heisimatolääkityksestä löytyvät Elintarviketurvallisuusviraston internet-sivuilta.

Kissa saa tavallisimmin sisäloistartunnan syömällä loisen väli-isännän, kuten pienen jyräjän. Näin ollen sisäkissojen tartuntariski on melko vähäinen. Rutiinimaisten matolääkitysten sijaan suositellaankin nykyään aikuisten sisäkissojen ulostenäytteiden tutkimista, mikäli matoja epäillään tai halutaan tietää tarvitseeko kissa matolääkitystä. Siitosnaaras kannattaa kuitenkin lääkitä ennen astutusta. Pennut suositellaan lääkittävän erityisesti suolinkaisten varalta jo kolmen viikon iästä lähtien yhteensä 3-4 kertaa ennen luovutusta, koska suolinkaistartunta voi olla pennuille vaarallinen.

Giardia on kissoilla yleinen suolistoloinen, joka voi aiheuttaa giardioosiksi kutsutun suolistoinfektion, johon kuuluu voimakkaat ripulioireet. Useimmilla kissoilla giardioosi on

kuitenkin oireeton. Giardia-alkueläimiä esiintyy ympäri maailman, myös Suomessa, ja ne tartuttavat sekä ihmisiä että useita eri eläinlajeja.

Giardia on kissanpentujen yleisin sisälöinen ja tyypillinen ongelma. Giardia lisääntyy jakaantumalla isäntäeläimensä suolistossa ja se myös tuottaa jaksoittain kysta-muotoja, jotka kestävät erittäin hyvin ympäristöolosuhteita. Kystat kulkeutuvat ulosteen mukana ympäristöön, jossa ne voivat säilyä pitkiäkin aikoja. Kystat alkavat välittömästi lisääntyä päästyään suolistolosuhteisiin isäntäeläimen syötyä ulostesaastunutta ruokaa tai juotuaan saastunutta vettä.

Giardioosi on melko helppo hoitaa tavallisella sisäloishäätövalmisteella (Axilur) sekä huolehtimalla riittävästä hygieniasta sisä- ja ulkotiloissa. Kolmen päivän kuuri riittää tuhoamaan suolistossa elävän loisen, mutta tyypillisesti **suositaan 10 päivän Axilur-kuuria, jotta kotiympäristö saadaan siivottua riittävän tarkasti kuurin aikana**. Mikäli kotia ja kissan käyttämiä tekstiilejä, sekä kissaa itseään, ei pestä huolellisesti, voivat niihin jääneet kystamuodot päätyä uudestaan kissan suolistoon ja aiheuttaa uuden tartunnan.

Uusintatartunnan estämiseksi perushygieniasta huolehtiminen on avainasemassa giardioosin hoidossa. Jos eläin ulostaa sisälle, tulee uloste siivota tarkasti ja puhdistaa paikka tarvittaessa desinfiointiaineella. Myös ulkotiloista tulisi uloste siivota huolellisesti, ettei loinen pääse leviämään ympäristöön. Ulosteen kanssa tekemisissä ollessaan tulee huolehtia huolellisesta käsihygieniasta eikä giardiaa sairastavaa eläintä pitäisi päästää nuolemaan ihmisen naamaa. Jos giardioosi pitkittyy eikä ripuli rauhoitu, voi hoidoksi hakea eläinlääkäriltä antibioottikuurin.

Rodoksella esiintyy runsaasti giardiaa.

Sydänmato

Sydänmatoa esiintyy Amerikassa, Australiassa sekä Etelä-Euroopan maissa. Tartuntoja on tavattu myös Saksassa, Alankomaissa sekä Britanniassa. Sydänmato on sisälöinen, joka tarttuu hyttysen piston välityksellä. Sydänmatotartunnan oireet alkavat usein vasta vuosien kuluttua tartunnasta ja kehittyvät usein hitaasti. Oireita ovat muun muassa krooninen yskä, hengitysvaikeudet, huonokuntoisuus ja väsyminen. Sydänmato voi johtaa sydänvian kehittymiseen ja jopa äkkikuolemiin. Sairaus on yleisempi koirilla kuin kissoilla. Aikuisten sydänmatojen häätäminen on vaikeaa, sillä keuhkoissa ja sydämessä elävät madot aiheuttavat kuollessaan hengenvaarallisia oireita. Sydänmatoalueelle matkustava lemmikki on tärkeää estolääkitä tartunnan ennaltaehkäisemiseksi.

Ulkoloiset

Korvapunkki (*Otodectes cynotis*) on hämähäkkieläimiin kuuluva ulkolöinen. Loinen on hyvin tarttuva, ja se viihtyy kissan lisäksi myös koiran ja fretin korvakäytävissä. Tartunta tapahtuu yleensä suoraan kissasta toiseen, mutta ympäristössä punkki säilyy elinkykyisenä pitkään. Ihmiselle punkki saattaa aiheuttaa korvakäytävän tulehduksen tai paikallisen ihotulehduksen. Oireina ovat voimakas kutina ja mahdollisesti itse raapimalla aiheutetut vammat. Selvin

korvapunkin merkki on musta, kahvinpurumainen erite, josta on mikroskopioitaessa löydettävissä eläviä korvapunkteja. Eläinlääkäriltä saatava reseptilääke on korvapunkkien häätöön tehokkaampi kuin reseptivapaat korvatipat. Perheen kaikki kissat (ja myös mahdolliset muut lemmikit) tulee hoitaa samanaikaisesti, ja asunto tulee siivota huolellisesti.

Sikaripunkit (kissalla *Demodex cati* ja *Demodex gatoi*) ovat melko harvinaisia, mutta mahdollisia tarttuvuutta aiheuttavia iho-oireiden aiheuttajia. Oireet voivat vaihdella oireettomasta karvattomiin läiskiiin ja voimakkaaseen kutinaan. Diagnostiikka perustuu punkin osoittamiseen mikroskoopin avulla. Hoito on pitkäkestoinen.

Hilsepunkki (kissalla *Cyleleptiella blakei*) on useimmiten oireeton tai ilmenee vain turkin hilseilynä, mutta voi aiheuttaa ihmiselle kutisevia näppylöitä. **Kissan kirppu** (*Ctenocephalides felis*) on onneksi Suomessa vielä harvinaisen, mutta tuontikissojen kohdalla myös harvinaisemmat ulkoloiset kannattaa pitää mielessä ennen kissan päästämistä muun populaation joukkoon. Oravan, siilin ja linnun kirput voivat kuitenkin tarttua myös lemmikkeihin. Yleisin oire on kutina. Tehoavat lääkkeet ovat reseptivalmisteita.

Multiresistentit bakteerit

Tällä hetkellä emme testata Rodokselta adoptoitavia kissoja superbakteerien varalta koska paikallisten eläinlääkäreiden mukaan aihetta testaamiseen ei ole. Olemme kuitenkin tietoisia niiden olemassa olosta ja toimimme rivakasti, mikäli jokin viittaisi siihen, että testauksia kannattaisi alkaa tekemään.

Lähteet:

Elintarviketurvallisuusvirasto Evira

<https://www.evira.fi/elaimet/elainten-terveys-ja-elaintaudit/elaintaudit/lemmikkielaimet/kissat/>

<https://www.kissaliitto.fi/terveys/tarttuvat-taudit>

<http://www.sympaatti.fi/artikkelit/matkustaminen-lemmikin-kanssa>